

## Güzelce’de Bir Kaçak, Memo • Zeynep Cemali

Çocuk Kitaplar • Roman • 236 sayfa • Önerilen sınıflar: 5, 6, 7

DEĞERLERİMİZ • ERDEMLER • İLETİŞİM • DUYGULAR

Karadeniz • Toroslar • akrabalık • iletişim • sevgi • doğal yaşam • köy yaşamı • Anadolu • affetmek • balıkçılık

Çocuk edebiyatımızın usta yazarlarından **Zeynep Cemali**’nin kaleme aldığı ilk çocuk romanı, Anadolu’nun günümüzde hâlâ süren zalim törelerinden biri olan kan davası üzerine bir umut ve sevgi öyküsü anlatıyor. Roman, Anadolu’nun farklı coğrafyalarını ve yaşama biçimlerini buluştururken, sağduyu, sevgi ve hoşgörünün en ağır törenin bile üstesinden gelebileceğini gözler önüne seriyor.

*Toros Dağları’ndaki köyünde daha çocuk denecek yaşta kan davasıyla karşı karşıya kalan Memo’nun yaşamı, ölmek ve öldürmemek için bitmez tükenmez bir kovalamacaya dönüşmüştür. Acı dolu kaçaklık yıllarında olgunlaşan Memo, Karadeniz kıyılarındaki Güzelce köyüne vardığında artık çok yorgun bir gençtir. Köyün uzağındaki terkedilmiş bir kulübeye sığınan Memo’nun varlığını fark eden çocuklar, önce ondan çok korkarlar. Ama öyküsünü öğrendiklerinde, ona yardım etmek için kolları sıvarlar...*

### TARTIŞMA KONULARI...

1. Memo’yu, Anadolu’nun güneyinden en kuzeyine sürükleyen, ailesini Toroslar’ın Pozantı Yaylası’nda bırakmasına ve uzaktaki Küre Dağları’nda, Güzelce köyünde saklanmasına ne neden oldu?
2. Kan davası, Memo’nun Yeşilhisar’daki yeğeni Ulaş’ın hayatını nasıl etkiliyor, ne tür kısıtlamalar altında yaşıyor? Sorumlusu olmadığı bir konunun insanın hayatını alt üst etmesi nasıl bir durum? Siz onun yerinde olsanız nasıl hisseder, nasıl davranırdınız?
3. İlkokulu bitiren Ulaş’ın kasabadaki ortaokula gitmesi neden sorun oluyor? Eğitim her çocuğun temel haklarından biri değil mi? Sizce Dursun Emmi, Sultan’ı oğlunu okula göndermeye ikna etmek için neler söylemiştir?
4. Rüstem Çavuş kulübenin onarılmış olduğunu söylediğinde, yetişkinlerin ve çocukların tepkisi ne oluyor? Sizce neden iki grup farklı tepkiler veriyor?
5. Çocuklarla Memo arasında nasıl bir ilişki ve iletişim kuruluyor? Çocukların Memo’ya yardım etme adına büyüklere yalan söylemesine ne diyorsunuz?
6. Güzelce ahalisi Memo’nun varlığından nasıl haberdar oluyor? Muhtar, kasap, bakkal, balıkçı esnaf Memo’ya ne tepki veriyorlar?
7. Memo ile çocuklar ve Güzelce halkı arasında hangi duygular oluşuyor? Bu duyguları nelerden anlıyorsunuz? Öte yanda Sultan, Ulaş ve Çoban Dursun arasında nasıl bir iletişim var?
8. Memo kulübeye gelen Hüsnü ve oğullarından nasıl kurtuldu? Çocuğu ve yetişkiniyle bütün köyü Memo’yu savunmaya iten şey nedir?
9. Köylülerin karşı çıkmasına rağmen Memo, köyde kalan Halil ve İbrahim’e güvenir ve onlardan bir zarar gelmeyeceğini savunur. Romandaki bu durum gerçek hayatta başınıza gelse siz de sevgiye güvenir miydiniz, yoksa başka şekilde mi davranırdınız?
10. Güzelce’de kalan İbrahim’in, Kamil Reis ve ailesiyle kurduğu ilişkiyi tanımlayın. Kamil Reis fırtınalı havada kendini neden tehlikeye atarak teknesiyle denize açıldı?
11. Hüsnü ve torunu Özlem’in karakter özellikleri neler? Aralarında nasıl bir ilişki var? Özlem’e neden “Dilsiz Deli Kız” adı verilmiş?
12. Sizce kitabın sonunda Hüsnü, oğullarını ve Memo’yu bağışlıyor mu? Görüşünüzü nedenleriyle birlikte anlatın.

13. Roman boyunca sevgi teması hangi ilişkiler ya da olaylarla işlenmiş?

**YARATICI ETKİNLİKLER...**

- **Sunum:** Romanın geçtiği yer olan Güzelce Köyü'nün bulunduğu Küre Dağları'nı tanıtan bir sunum hazırlayın. Doğal güzellikleri, bitki örtüsü, görülecek yerleri, Karadeniz bölgesi için önemini vurgulayarak bir bölgeyi hiç bilmeyen birini bu yöreyi gezmeye nasıl ikna edersiniz? Görseller birlikte sınıfla paylaşın.
- **Araştırma:** Kan davası konusunu araştırın. Kan davası ve töre nedir? Töre ile hukuk arasındaki temel fark nedir? Günümüzde hâlâ kan davası güdülüyor mu? Hangi yörelerde, hatta ülkelerde yaygın? İnsanların hayatlarını nasıl etkiliyor? Nasıl önlenebilir? Cevapları sınıfla paylaşın ve konuyla ilgili farkındalık yaratın.
- **Oyun:** Her öğrenci, çeşitli kaynaklardan Toros Dağları ve çevresiyle ilgili bilgi edinir. Sınıf toplandığında herkes edindiği bilgiyi her seferinde bir cümle/bilgi olmak kaydıyla sırayla ama zinciri kırmadan ve bekletmeden ardı ardına söyler. Turun sonunda Toroslar ve çevresiyle ilgili bir bilgi hazinesi oluşur. Bilgisayardan Toroslar'ın fotoğrafları bulunur ve edinilen bilgiler fotoğraflarla eşleştirilir.
- **Yarışma:** Her öğrenci bir rumuz kullanarak, "Her sabaha korkuyla uyanıyordu," cümlesiyle başlayan bir kısa öykü yazar. Öğrenciler ve öğretmenden oluşan jüri, en etkileyici bulduğu 4 öyküyü belirler. Öyküler sınıfta okunur ve yazarlarına sınıfça hazırlanan "Öykü Yazarı" rozeti verilir.
- **Resimleme:** Öğrenciler 5 gruba ayrılır. Her grup; Memo'nun kulübesinde toplanmış, öyküsünü dinleyen çocuklar; Yeşilhisar Köyü'nde annesine kızan Ulaş'ın sabah pijamasını değiştirmeden arkadaşlarıyla dertleşmesi; Güzelce'nin köy kahvesinde Memo'nun öyküsünü dinleyen köy halkı; kahvede çay içerek Güzelceliler'le konuşan Hüsnü ve oğulları ya da sahilde toplanmış Kamil Reis'in yolunu gözleyenler gibi ayrı bir sahneyi seçip resmini yapsın. Resimleri sınıfta oluşturulacak "Memo'nun Albümü" köşesinde sergileyin.
- **Tartışma:** Oğullarıyla birlikte Memo'nun izini süren Hüsnü, onu öldürünce onurlarının kurtulacağını söylüyor. Onurun anlamı nedir? Kişi onurunu nasıl kaybeder? Onur ölümle, kan dökmekle kurtulur mu? Sizce onurlu kişi kimdir? Somut örnekler üzerinden sınıfça tartışın.
- **Canlandırma:** Öğrenciler; sevgi, dostluk, Anadolu, kan davası, intikam, Toroslar, Karadeniz, birlik, eğitim, bağışlamak gibi romanda işlenen birçok kavramın, konunun yazdığı kâğıtlar hazırlar. Her kâğıt bir konu başlığını taşır. Her öğrenci taşıdığı kâğıttaki kavramı yorumlayan bir canlandırma yapar; kimi şiir okur, kimi edindiği bilgileri kısaca paylaşır, resimler gösterilir, şarkılar söylenir. Bu konularla ilgili bilinç ve farkındalık artırılır.
- **Münazara:** Öğrenciler 2 gruba ayrılır. Her grup 4'er kişilik münazara takımı kurar. Gruplardan biri romanda ana temanın "sevgi ve dostluk" olduğunu, diğer grup ise "nefret ve intikam" olduğunu savunur. Takımlar, kitaptaki olayları ya da cümleleri kanıt olarak göstererek sınıfı ikna etmeye çalışır.